

Л.С. Безугла, д.е.н., професор

e-mail: bezuhla.l.s@nmu.one

<https://orcid.org/0000-0002-6520-4325>

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

ЗБАЛАНСОВАНЕ НАДРОКОРИСТУВАННЯ: БАЛАНС МІЖ ЕКОНОМІЧНИМИ ІНТЕРЕСАМИ КРАЇНИ ТА ЗАХИСТОМ ДОВКІЛЛЯ

Стаття спрямована на аналіз сучасного стану проблеми, ідентифікацію факторів, які впливають на збалансоване використання природних ресурсів, а також виявлення шляхів досягнення оптимального рівня використання ресурсів з урахуванням екологічних та економічних аспектів. У статті містяться рекомендації щодо розвитку ефективних стратегій управління ресурсами для забезпечення сталого розвитку. Проаналізовано наукові джерела, які відображають проблематику збалансованого використання природних ресурсів і захисту довкілля в контексті економічних інтересів країни. Досліджено концепцію збалансованого надрокористування, яка є важливим елементом сучасного управління природними ресурсами. Проведено огляд показників екологічної стійкості та ресурсомісткості національної економіки України, за якими визначено, що середньорічні показники з виснаження природних ресурсів і споживання електроенергії мають тенденцію до збільшення їх обсягів використання протягом досліджуваних років. Проте спостерігається певний розвиток у напрямі зменшення викидів шкідливих речовин, що свідчить про певні кроки в напрямі покращення екологічної ситуації. Упродовж останніх десятиліть Україна пережила низку економічних і фінансових трансформацій, які відобразилися у різноманітних показниках розвитку країни. Надано огляд основних економічних показників України з 2000 по 2022 рік, включаючи прямі іноземні інвестиції, зростання ВВП та інфляцію. Ці дані відображають коливання економічної активності та стійкість країни протягом цього періоду. Порівнюючи зростання ВВП з річними темпами загальної ренти за природні ресурси, можна побачити, що у багатьох випадках зростання ВВП відбувалося за відносно стабільного рівня загальної ренти. Зосереджуючись на збалансованому підході до видобутку та використання природних ресурсів, у статті розглянуто важливість забезпечення рівноваги між економічними інтересами країни та збереженням довкілля. Дослідження спрямоване на вдосконалення практик управління ресурсами з метою забезпечення збалансованого підходу до їх використання, що сприятиме як економічному зростанню, так і збереженню природного середовища.

Ключові слова: економічні інтереси, захист навколишнього середовища, надрокористування, збалансований підхід, країна.

Постановка проблеми. У пошуках економічного процвітання країни часто опиняються на роздоріжжі, де прагнення до видобутку ресурсів стикається з імперативом збереження довкілля. Делікатний баланс між цими двома імперативами, який називають збалансованою експлуатацією ресурсів, став важливим дискурсом у сучасному управлінні. Цей дискурс охоплює тонку взаємодію між використанням природних ресурсів для стимулювання економічного зростання та збереженням екологічної цілісності, від якої залежать майбутні покоління. Однак досягнення збалансованої експлуатації ресурсів передбачає більше, ніж просто механізми регулювання; це вимагає фундаментальної зміни суспільних цінностей, норм і прагнень. Ця зміна передбачає перехід від парадигми безмежного зростання та споживання до парадигми достатності, стійкості та екологічної гармонії. Це вимагає переосмислення процвітання за межі простого зростання ВВП, до цілісних показників людського добробуту, які враховують соціальну рівність, культурну життєздатність та екологічну цілісність. У цьому контексті роль інновацій і технологій набуває першочергового значення. Від рішень щодо відновлюваних джерел енергії до стійких методів сільського господарства, технологічний прогрес є ключем до відокремлення економічного зростання від погіршення стану довкілля. Навіть більше, цифровізація та підходи, що керуються даними, пропонують безпрецедентні можливості для моніторингу, управління та пом'якшення наслідків експлуатації ресурсів у режимі реального часу, створюючи більш адаптивні та чутливі структури управління. Таким чином, досягнення збалансованої експлуатації ресурсів вимагає зміни парадигми розвитку. Це означає вихід за межі вузькогалузевих інтересів і прийняття цілісного, системно-орієнтованого підходу, який надає пріоритет довгостроковій стійкості та добробуту як людського суспільства, так і природних екосистем. Таким чином, необхідність досягнення гармонійного балансу між економічними і екологічними імперативами стає все більш актуальною. Завдяки спільним діям, інноваціям і непохитній відданості необхідно прокласти курс на більш стале та справедливе майбутнє для прийдешніх поколінь.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом синтез цих різноманітних джерел забезпечив всебічне розуміння викликів і можливостей, пов'язаних з досягненням балансу між економічними інтересами країни та охороною довкілля в контексті експлуатації ресурсів. Аналіз наукових джерел дозволив виокремити кілька основних напрямів

досліджень, які відображають проблематику збалансованого використання природних ресурсів і захисту довкілля в контексті економічних інтересів країни:

1. Економічні аспекти розвитку: Julian M. Alston та Philip G. Pardey досліджують роль сільськогосподарського сектору в глобальній економіці. Це важливо, враховуючи те, що сільське господарство часто стає об'єктом протиріч між економічними інтересами та охороною довкілля.

2. Фінансові ризики і сталість середовища: дослідження Addai K, Genç S.Y., Castanho R.A. та ін. (2023 р.) про фінансові ризики та сталість середовища в Польщі вказує на необхідність узгодження економічних рішень із стратегіями збереження природних ресурсів.

3. Фінансове управління та сталий розвиток: Breiki M. та Nobanee H. (2019 р.) розглядають роль фінансового управління у просуванні сталих бізнес-практик та розвитку. Це підкреслює важливість впровадження ефективних фінансових стратегій для досягнення балансу між економічними інтересами та захистом довкілля.

4. Макроекономічна стабільність в умовах війни: дослідження Данилишин Б., Богдан І. (2022 р.) вказують на значення макроекономічної стабільності, особливо під час війни, для збалансованого розвитку країни та збереження природних ресурсів.

5. Публічний борг та економічна політика: Філатова Г., Войтов С., Поліщук Ю., Дудчак О. (2022 р.) аналізують вплив публічного боргу на економічну політику України в умовах війни та після неї. Це показує, що ефективне управління фінансами може сприяти збалансованому розвитку економіки та охороні довкілля.

6. Теоретичні моделі аналізу економічного та екологічного розвитку: у дослідженні Горобченко Д., Вороненко В. (2018 р.) обговорюються підходи до формування теоретичних моделей для аналізу економічного та екологічного розвитку. Це важливо для розробки стратегій, які сприяють збалансованому використанню ресурсів.

7. Фінансове моделювання та промислова революція 4.0: у дослідженні Kartanaitė I., Kovalov V., Kubatko O. та Krušinskas R. (2021 р.) вивчають тенденції фінансового моделювання для виробничих компаній у контексті Четвертої промислової революції. Це показує, що інноваційні фінансові підходи можуть сприяти сталому розвитку підприємств та економіки загалом. Усі ці дослідження вказують на важливість забезпечення балансу між економічними інтересами країни та захистом довкілля для сталого розвитку суспільства та необхідність подальшого вивчення цієї теми.

Мета статті полягає у вивченні концепту збалансованого надрокористування як стратегічного підходу до забезпечення гармонії між економічними інтересами країни та збереженням природних ресурсів і довкілля.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для цілей цієї статті збалансоване надрокористування визначається як стратегічний підхід до використання природних ресурсів, який спрямований на забезпечення рівноваги між економічними інтересами країни та захистом довкілля. Це означає максимізацію користі від використання надр, ураховуючи економічні потреби, соціальні наслідки та екологічні обмеження.

Збалансоване надрокористування передбачає:

1. Ефективне використання ресурсів. Використання надр повинно бути ефективним і економічно доцільним. Це означає, що розвідка, видобуток і використання ресурсів повинні проводитися з максимальною продуктивністю та ефективністю.

2. Соціальна відповідальність. Ухвалюючи рішення про використання надр, важливо враховувати соціальні наслідки, зокрема забезпечення робочих місць, захист прав місцевого населення та забезпечення справедливого розподілу прибутку від видобутку.

3. Збереження довкілля. Основною метою збалансованого надрокористування є збереження довкілля та мінімізація негативного впливу видобутку на природні екосистеми, зокрема застосування технологій з видалення забруднень, відновлення природних ресурсів і врахування екологічних чинників під час планування видобутку.

4. Стратегічне планування. Надрокористування повинно базуватися на стратегічному плануванні, яке враховує довгострокові економічні та екологічні наслідки.

5. Співпраця та діалог. Важливо залучати всіх зацікавлені сторони у процес ухвалення рішень щодо надрокористування: урядові органи, бізнес-сектор, місцеве населення та неприбуткові організації. Широкий діалог допомагає забезпечити те, що рішення будуть ухвалені на основі різноманітних поглядів та інтересів.

Збалансоване надрокористування вимагає комплексного підходу, який враховує економічні, соціальні та екологічні аспекти. Воно дозволяє забезпечити стале використання природних ресурсів, зберегти довкілля та задовольнити потреби сучасного суспільства без шкоди майбутнім поколінням. У національній економіці України важливе місце займає аналіз її екологічної стійкості та ресурсомісткості. У табл. 1 запропоновано огляд основних показників за 2000-2022 рр.

Екологічна стійкість та ресурсомісткість національної економіки України

Показник	2000	2010	2013	2014	2015	2021	2022	У середньому
Скоригована економія: виснаження природних ресурсів, % ВНД	1,47	2,02	1,32	1,20	0,68	1,14	1,31	1,19
Річний забір прісної води, сільське господарство, % від загального забору прісної води	30,01	29,9	33,0	34,35	31,0	30,01	30,0	32,24
Річний забір прісної води, побутовий, % від загального забору прісної води	18,11	21,9	22,4	22,61	25,8	22,00	22,0	22,06
Річний забір прісної води, промисловість, % від загального забору прісної води	51,89	47,9	44,5	43,05	43,1	48,01	48,0	45,70
Річний забір прісної води, загальний, % внутрішніх ресурсів	33,18	26,9	21,5	19,78	16,5	27,37	27,2	24,56
Рілля, га на одну особу	0,66	0,71	0,72	0,72	0,73	0,75	0,70	0,71
Вугільна рента, % ВВП	0,86	1,93	0,52	0,47	0,48	0,34	0,75	1,04
Споживання електроенергії, кВт*год на одну особу населення	2778	3549	3600	3418	3359	3246	3528	3291,5
Виробництво електроенергії з вугільних джерел, % від загального обсягу	30,08	36,9	41,8	38,73	34,5	26,90	35,6	34,29
Виробництво електроенергії з джерел природного газу, % від загального	17,49	8,32	7,22	6,99	6,23	18,37	11,4	12,36
Виробництво електроенергії з ядерних джерел, % від загального	45,16	47,2	42,9	48,57	48,5	47,74	47,1	46,24
Виробництво електроенергії з нафтових джерел, % від загального	0,69	0,44	0,20	0,12	0,46	0,32	0,33	0,42
Імпорт енергії, чистий, % споживання енергії	42,87	40,4	25,6	27,21	36,2	43,33	39,0	37,62
Рента на корисні копалини, % ВВП	0,00	3,49	1,64	1,14	0,23	5,32	3,03	1,30
Рентна плата за природний газ, % ВВП	1,15	0,95	1,20	1,17	1,20	1,36	0,79	1,08
Нафтова рента, % ВВП	0,99	0,47	0,43	0,54	0,30	0,28	0,63	0,52
Загальна рента за природні ресурси, % ВВП	3,37	7,06	3,99	3,61	2,60	7,51	5,42	4,22

Джерело: розрахунки автора за даними Світового банку.

З табл. 1 бачимо, що екологічна стійкість і ресурсомісткість національної економіки України відображає деякі тенденції змін протягом років. Середньорічні показники з виснаження природних ресурсів і споживання електроенергії підтверджують тенденцію до збільшення їх обсягів протягом років. За останні роки також відзначається збільшення

частки виробництва електроенергії з вугільних джерел і збільшення імпорту енергії. Однак спостерігається певний розвиток у напрямі зменшення викидів шкідливих речовин, що свідчить про певні кроки в напрямі покращення екологічної ситуації.

Також варто відзначити, що загальна рента за природні ресурси зазнала певних змін протягом років, зокрема вона збільшилася у 2021 та 2022 рр., порівняно з попередніми роками. Це може свідчити про певне зростання використання природних ресурсів та ефективніше їх використання в економіці. Отже, на основі наведених даних можна зробити висновок, що екологічна стійкість та ресурсомісткість національної економіки потребують уваги та системних заходів для забезпечення сталого розвитку.

Попри деякі позитивні тенденції, необхідно продовжувати роботу над зменшенням ресурсомісткості економіки та збереженням природних ресурсів для забезпечення сталого розвитку країни. Упродовж останніх десятиліть Україна пережила низку економічних і фінансових трансформацій, які відобразилися у різноманітних показниках розвитку країни.

У табл. 2 подано огляд основних економічних показників України за 2000-2022 рр., зокрема прямі іноземні інвестиції, зростання ВВП та інфляцію. Ці дані відображають коливання економічної активності та стійкість країни протягом цього періоду, що становить значний інтерес для подальшого аналізу та розуміння економічного контексту України.

Таблиця 2

Економічні показники розвитку України

Показник	2000	2010	2013	2014	2015	2021	2022	У середньому
Прямі іноземні інвестиції, чистий приплив, % ВВП	1,84	4,57	2,37	0,63	-0,22	3,98	0,23	3,33
Прямі іноземні інвестиції, чистий відтік, % ВВП	0,00	0,49	0,23	0,41	0,04	0,22	0,02	0,20
Зростання ВВП, річний %	5,90	4,09	0,05	-10,08	-9,7	3,45	-29	0,84
Інфляція, дефлятор ВВП (річний %)	27,50	13,6	4,31	15,90	38,8	24,80	34,3	17,26

Джерело: розрахунки автора за даними Світового банку.

Протягом розглянутого періоду спостерігалось коливання рівня прямих іноземних інвестицій у відсотковому співвідношенні до ВВП. Найбільший чистий приплив інвестицій відзначено в 2010 та 2021 рр., коли

відповідні показники становили 4,57% та 3,98% від ВВП, відповідно. Однак у 2014 та 2015 рр. відбулися негативні зміни, що свідчать про відтік капіталу з економіки.

Зокрема, чистий відтік інвестицій досягав 0,41% та 0,04% ВВП, відповідно. Зростання ВВП також демонструє нестабільність у розвитку економіки. Найвищий показник зафіксовано 2000 р. (5,90%), а найнижчий – 2022 р. (-29,1%), коли спостерігалася глибока економічна криза. Це свідчить про вразливість економіки перед зовнішніми та внутрішніми факторами.

Щодо інфляції, вона також піддавалася значним коливанням. Найвищий дефлятор ВВП зафіксовано 2015 р. (38,88%), що свідчить про значний тиск на ціни у цей період. Загалом аналіз економічних показників підтверджує необхідність стабілізації економічної ситуації в країні та прийняття ефективних заходів для залучення інвестицій і забезпечення стійкого економічного зростання. На рис. 1 показано динаміку зростання ВВП та загальної ренти за природні ресурси.

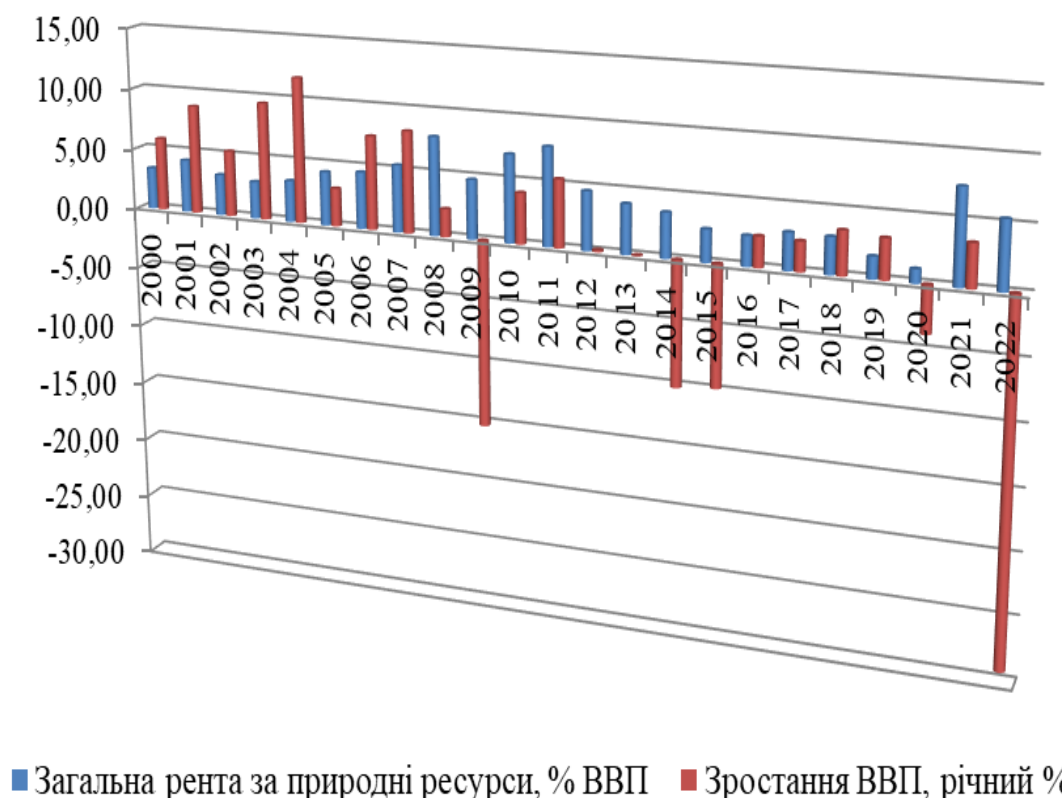

Рис. 1. Динаміка зростання ВВП та загальної ренти за природні ресурси

Аналізуючи дані рис. 1 за 2000-2022 рр., можна зробити висновок, що загальна рента за природні ресурси, виражена у % від ВВП, показує

коливання з року в рік, проте в середньому за весь період вона становила 4,22%.

Варто звернути увагу на 2008 р., коли цей показник сягнув найвищого значення – 7,94%, що може свідчити про значний вплив природних ресурсів на економіку країни у цей період. У табл. 3 розглянуто економічні переваги сталого управління ресурсами.

Таким чином, економічні переваги сталого управління ресурсами є багатогранними та глибокими. Завдяки впровадженню екологічних практик бізнес і національна економіка отримують різні вигоди.

Таблиця 3

Економічні переваги сталого управління ресурсами

Перевага	Короткостроковий вплив	Довгостроковий вплив
Зменшення відходів	Зменшення витрат на відновлення матеріалів і виробництво	Збереження природних ресурсів, зменшення впливу на довкілля
Ефективне використання ресурсів	Зменшення витрат на закупівлю сировини та матеріалів	Збільшення продуктивності, зниження собівартості
Стабільність постачання	Зменшення ризику перерв у постачанні ресурсів	Підвищення конкурентоспроможності, покращення стосунків з постачальниками
Економія енергії	Зменшення витрат на енергію шляхом впровадження енергоефективних технологій	Зменшення залежності від енергоресурсів, збільшення конкурентоспроможності
Підвищення інноваційності	Сприяння розвитку нових технологій і підвищенню конкурентоспроможності на ринку	Стимулювання інноваційного розвитку, підвищення привабливості для інвесторів і споживачів
Підвищення конкурентоспроможності	Покращення іміджу та перебірливість споживачів до сталого бізнесу	Збільшення ринкової частки через вдосконалення продукції та відповідь на потреби ринку
Зменшення ризиків	Мінімізація впливу змін у цінах сировини та енергії	Зменшення вразливості перед ризиками зовнішнього середовища, такими як кліматичні зміни або регулювання уряду

По-перше, стає управління ресурсами призводить до економії коштів шляхом підвищення ефективності. Оптимізуючи використання ресурсів і зменшуючи відходи, організації можуть знизити свої операційні витрати та підвищити прибутковість у довгостроковій перспективі. По-друге, інвестиції в сталість можуть підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Оскільки споживачі стають усе більш свідомими щодо збереження довкілля, підприємства, які надають пріоритет екологічним методам, часто користуються сприятливою репутацією, що призводить до підвищення лояльності клієнтів і збільшення частки ринку.

Крім того, стає управління ресурсами може стимулювати інновації та економічне зростання.

Необхідність пошуку альтернативних, відновлюваних ресурсів і розроблення екологічно чистих технологій сприяє розвитку культури інновацій, що веде до створення нових галузей промисловості та нових робочих місць. Крім того, пом'якшуючи екологічні ризики та сприяючи стійкості, стає управління ресурсами сприяє довгостроковій економічній стабільності.

Підприємства, які менш вразливі до нестачі ресурсів, нормативних змін і екологічних катастроф, краще підготовлені, щоб протистояти економічним потрясінням і невизначеності.

Крім того, прийняття сталого розвитку може залучити інвестиції та можливості фінансування. Інвестори та фінансові установи все більше вважають екологічну стійкість важливим фактором у своїх процесах ухвалення рішень, що веде до більшого доступу до капіталу для екологічних проєктів та ініціатив.

Таким чином, економічні переваги сталого управління ресурсами виходять далеко за межі короткострокових прибутків. Надаючи перевагу стійкості, підприємства та уряд можуть досягти економії коштів, підвищити конкурентоспроможність, сприяти інноваціям, сприяти стабільності та залучити інвестиції, що призведе до більш стійкої та успішної економіки для нинішнього та майбутніх поколінь.

Висновки. Пропонована стаття підкреслює складність між економічними імперативами та захистом навколишнього середовища. Визначено, що безконтрольна експлуатація природних ресурсів може призвести до негативних наслідків для довкілля, починаючи від руйнування середовища існування та закінчуючи його забрудненням, погіршуючи і без того нестабільний стан екосистем у всьому світі. І навпаки, надто суворі природоохоронні заходи можуть загальмувати

економічне зростання та розвиток, потенційно посилюючи бідність і нерівність.

Навіть більше, підкреслено необхідність прийняття цілісного підходу до управління ресурсами, який об'єднує екологічні, економічні та соціальні міркування.

Такий підхід передбачає впровадження стійких практик, які надають пріоритет довгостроковому збереженню довкілля, одночасно сприяючи інклюзивному економічному зростанню та справедливому розподілу вигод.

Це вимагає активної взаємодії із зацікавленими сторонами в різних секторах, включно з урядами, промисловістю, громадянським суспільством і місцевими громадами, для колективного розроблення та впровадження стратегій.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Alston Julian M., and Philip G. Pardey. Agriculture in the Global Economy (2014). *Journal of Economic Perspectives*. № 28(1). P. 121–46.
3. Addai K., Genç S.Y., Castanho R.A., Couto G., Orhan A., Umar M., Kirikkaleli D. (2023). Financial Risk and Environmental Sustainability in Poland: Evidence from Novel Fourier-Based Estimators. *Sustainability*. № 15(7). P. 5801. DOI: 10.3390/su15075801.
4. Breiki, M., & Nobanee, H. (2019). The Role of Financial Management in Promoting Sustainable Business Practices and Development. *Other Financial Economics eJournal*. URL: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3472404>.
5. Danylyshyn B., Bohdan I. (2022). Monetary policy during the wartime: How to ensure macroeconomic stability. *Investment Management and Financial Innovations*. № 19 (2). P. 344-359.
6. Filatova H., Voytov S., Polishchuk Y., Dudchuk O. (2022). The public debt of Ukraine in the economic development policy in the war and post-war periods: Bibliometric analysis. *Public and Municipal Finance*. № 11(1). P. 142-154.
7. Horobchenko, D., & Voronenko, V. (2018). Approaches to the formation of a theoretical model for the analysis of environmental and economic development. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 9(5), 1108-1119. URL: [https://doi.org/10.14505//jemt.v9.5\(29\).24](https://doi.org/10.14505//jemt.v9.5(29).24)
8. Kartanaitė, I., Kovalov, B., Kubatko, O., & Krušinskas, R. (2021). Financial modeling trends for production companies in the context of Industry

- 4.0. *Investment Management and Financial Innovations*, 18(1), 270-284.
[http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18\(1\).2021.23](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18(1).2021.23)
9. World Bank, database 2023, URL: <http://www.worldbank.org>.

References

1. Official website of the State Statistics Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Alston Julian M., and Philip G. Pardey. Agriculture in the Global Economy (2014). *Journal of Economic Perspectives*. № 28(1). P. 121–46.
3. Addai K., Genç S.Y., Castanho R.A., Couto G., Orhan A., Umar M., Kirikkaleli D. (2023). Financial Risk and Environmental Sustainability in Poland: Evidence from Novel Fourier-Based Estimators. *Sustainability*. № 15(7). P. 5801. DOI: 10.3390/su15075801.
4. Breiki, M., & Nobanee, H. (2019). The Role of Financial Management in Promoting Sustainable Business Practices and Development. *Other Financial Economics eJournal*. URL: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3472404>.
5. Danylyshyn B., Bohdan I. (2022). Monetary policy during the wartime: How to ensure macroeconomic stability. *Investment Management and Financial Innovations*. № 19 (2). P. 344-359.
6. Filatova H., Voytov S., Polishchuk Y., Dudchuk O. (2022). The public debt of Ukraine in the economic development policy in the war and post-war periods: Bibliometric analysis. *Public and Municipal Finance*. № 11(1). P. 142-154.
7. Horobchenko, D., & Voronenko, V. (2018). Approaches to the formation of a theoretical model for the analysis of environmental and economic development. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 9(5), 1108-1119. URL: [https://doi.org/10.14505/jemt.v9.5\(29\).24](https://doi.org/10.14505/jemt.v9.5(29).24)
8. Kartanaitė, I., Kovalov, B., Kubatko, O., & Krušinskas, R. (2021). Financial modeling trends for production companies in the context of Industry 4.0. *Investment Management and Financial Innovations*, 18(1), 270-284. [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18\(1\).2021.23](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18(1).2021.23)
9. World Bank, database 2023, URL: <http://www.worldbank.org>

Bezuhla L.S. Balanced subsoil use: a balance between the country's economic interests and environmental protection.

Subject of study. The article is aimed at analyzing the current state of the problem, identifying factors that affect the balanced use of natural resources, as well as identifying ways to achieve the optimal level of resource use, taking into account environmental and economic aspects.

The aim of the study. *The purpose of this scientific article is to study the concept of "balanced subsoil use" as a strategic approach to ensure harmony between the economic interests of the country and the preservation of natural resources and the environment.*

Research methods. *Methods of empirical and theoretical levels were used for research, namely: analysis and synthesis, induction and deduction, abstraction, generalization, modeling, analogy, and others.*

Results of work. *The article contains recommendations for the development of effective resource management strategies to ensure sustainable development.*

Scientific sources that reflect the problems of balanced use of natural resources and environmental protection in the context of the country's economic interests are analyzed.

The concept of balanced subsoil use, which is a key aspect of modern natural resource management, has been studied. An overview of indicators of ecological sustainability and resource intensity of the national economy of Ukraine was conducted, according to which it was determined that the average annual indicators of depletion of natural resources and electricity consumption tend to increase their volumes of use during the years under study.

However, there is a certain development in the direction of reducing emissions of harmful substances, which indicates certain steps in the direction of improving the ecological situation. An overview of Ukraine's key economic indicators from 2000 to 2022 is provided, including foreign direct investment, GDP growth, and inflation.

These data reflect fluctuations in economic activity and the stability of the country during this period. Comparing GDP growth with annual rates of total rent for natural resources, it can be seen that in many cases GDP growth occurred at a relatively stable level of total rent.

Focusing on a balanced approach to the extraction and use of natural resources, the article considers the importance of ensuring a balance between the economic interests of the country and the preservation of the environment.

Keywords: *economic interests, environmental protection, subsoil use, balanced approach, country.*

Стаття надійшла до редакції: 10.03.2024р.